

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, Rimasor 25. sz. a. — Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R.-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetés-, nyiltér- és felszólamlások.

Hirdetési díj:

Egy négy hasábos petitsor térfogata . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után . . . 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetéseket legzélszerűbben postaltalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal vesz fel.

Egy kényes ügy.

A székhely kérdése, mely megyénk közönségét oly sok ideig izgalomba tartotta — bár kisebb kiadásban — ismétlődik a röczei járásban, hol Jolsva és N.-Röcze versenyeznek a járási szolgabíró székhelye felett. — A helyzet is csaknem az, mint volt a megyei székhely kérdésében; mert Jolsvát szép történeti múltja s azon körülmény jogosítja, hogy tovább is járási székhely maradjon, hogy e nélkül alig leendő képes magát mint rendezett tanácsú város fenntartani, e mellett a helységek nagyobb száma, melyek körülrte fekszenek, s a honvédségi laktanya mellett szólnak; míg egy életerős jövő, a panszláv elemnek megtörése, a körülrte fekvő helységek tulnyomó népessége, az iskola, járásbíró, közjegyzőség, telekkönyv és adóhivatal N.-Röcze javára billentik a mérleget. Mindkét ügy pártolótól vettünk tájékoztató felhívást, melyeket a nélkül, hogy e kényes ügyben pártállást foglalni magunkat jogosítva éreznők, minden megjegyzés nélkül közlendünk.

Jolsva érdekében a felhívás a következő:

A megyék háztartásáról szóló törvényben a járások száma, azok területe s székhelyöknek megállapítása, a törvényhatóságoknak hagyatván fel, törvényhatóságunk folyó évi április 7-iki közgyűlésében a nagy-röczei járás székhelyül Jolsva városát tűzte ki, illetve hagyta meg továbbra is. Ezen szabályrendelet a m. miniszteriumhoz felterjesztvén, törvényhatóságunk intézkedése ellenére Jolsva helyett Nagy-Röcze állapított meg a járás közigazgatási székhelyül. A magas kormány ezen intézkedéséről Jolsva városának közönsége fájdalommal tudomást vett, és azon megütközött. Megütközött pedig azon egyszerű oknál fogva, mert a megye legezlszerűbben tudja székhelyeit megállapítani, — megütközött azért is, mert időközleg a hírlapok útján analog esetről értesült Pestmegyéből, hol t. i. a miniszter megváltoztatta előbb a megye határozatát, annak azonban indokolt újabb felterjesztésére Tápio-Szele és Abony között, Abonyt állapította meg járási székhelynek, mint a mely nagyobb lakossággal bír, — képviselő választási és sorozó székhely.

Ezen praecidens által indítva, el nem mulaszthattuk a megyét újból arra kérni, miszerint a legközelebbi közgyűlésen határozatát fenntartva, Jolsva városának közigazgatási-székhely gyanánt leendő meghagyása czéljából a magas miniszteriumhoz felterjesztést intézni kegyeskedjék.

Vezetett ezen határozatunkban a már érintett praecidensen és a megyének Jolsva városának méltányossági okokból székhelyül lett megállapításán felül azon meggyőződés: miszerint a közigazgatási székhelynek itt hagyása mellett nemcsak méltányossági, de czélszerűségi, sőt szükségességi okok is szólnak.

A nélkül, hogy bárkinek hazafiságát kétségbe vonnók, és a nélkül, hogy saját hazafiságunkkal kérkedni eszünkbe jutna, csak egyszerűen hivatkozni bátorodunk azon tényre: hogy városunk itt a szláv tenger határán, a hazafiságban magát senki által felülmulni nem engedte s úgy a szabadságharc alatt meghozta a vér, mint a honvédségnek később történt kebelebe fogadása által a pénzbeli áldozatot, mindakettőt a hazaért és a haza érdekében.

Pedig a honvédség érdekében súlyos áldozatok hoztattak az aránylag szegény város által. A laktanya 60.000 frton felül került a városnak és 15 éven keresztül úgy szólván, mi jövedelmet sem adott, de sőt a tisztai szállások ezimén 10 éven keresztül a város a tisztai lakásokra évenként 1000 frtot volt pótolni kénytelen.

Hát ezen és minden némes hazafias ügyért lelkesen áldozni tudó lakosságunk birta, megérdemelte a megye szeretetét, megérdemelte, hogy a megye is hangoztassa irányában a méltányosság szavát.

De nem csak méltányossági, hanem czélszerűségi okok is szólnak városunk mellett; nevezetesen:

A közigazgatásnak megyénkben lett rendezése óta folyton Jolsva volt közigazgatási székhely; s az igazságszolgáltatásnak elkülönítése s annak Röczére lett áthelyezése óta sem jutott eszébe senkinek ez ellen felszólalni, tehát egy fennálló állapotnak szükségtelen megváltoztatásával állunk szemben, melynek fenntartása a míg egyrészt semmi érdeket nem sért, másrészt megbolygatná a községek nagyobb számának érdekeit is, de minden esetre városunk érdekeit fájdalmasan sértené.

Városunk mellett szól czélszerűség szempontjából lakosságának Röcze felett nagyobb száma, olcsóbb lakáviszonyai és piaca. De határozott szükségességi szempont, hogy városunk maradjon közigazgatási székhely, mert járásunkban Jolsva városához a községeknek nagyobb száma van közelebb mint Röczéhez és míg a járásbírósnak Röczén lett elhelyezését senki sem bolygatja: addig a közigazgatási székhely megállapításánál nem annyira a lakosságnak mint inkább a községek száma irányadó, mint ez már a közigazgatási enquette tárgyalásai alkalmával legilletékesebb helyről kijelentetett; mert az igazságszolgáltatás személyek ügyét végzi, a közigazgatás ellenben az állam végrehajtói hatalmát képviselvén leginkább és leggyakrabban, a községek előjáróival érintkezik. Mellettünk szól azon körülmény is, hogy városunk képviselő-választási és sorozó székhely;

és végül azon szomorú tény, hogy városunk ijesztően a hanyatlás révére jutott és virágzó iparosságunk szülőföldjét elhagyni kénytelen; rövid 10 év alatt lakosságunk 500-on fölül apadt, ha az erő forrásai kiapadnak, megszűnik maga a működés. Ilyen erőnek tudjuk s székhely itt hagyását, kérjük ez iránti szives pártfogását.

De azt hisszük, nem megyei, nem állami, tehát nem hazafias czél, hogy egy minden tekintetben a multban életképesnek bizonyult város a haladásnak minden eszköztől megfosztassék, mert míg ezen intézkedés a megfosztott városra nézve a biztos hanyatlással egy és ugyanaz, addig a jutalmazott városban nem idézi elő ezen hanyatlással arányban álló alóhaladást.

De parancsolja ezen statusquonak fenntartását a Röcze és Jolsva városa közötti békés együttlét, a sokszor megzart testvéri viszonyok, barátságok helyreállítása; s ez lehet nem feltétlenül megyei czél, de feltétlenül legnagyobb érdeke mindkét szomszéd városnak, hogy egymással békében éljen és hogy a meglévő székhelyeket véglegesen tekintvén, többé ne székhely kérdésekben versengjen egymással, de a hazafiság nem versenyében egymást beszélve, munkálja a társadalom, a haza közjává.

Mindezek alapján tisztelettel kérjük Uraságotat, miszerint a megyéhez beadott kérvényünket pártolni s esetleg becses szavazatával oda járulni méltóztassék, hogy a megye előbbi határozatának fenntartása tárgyában a fentebbi indokok alapján a magas miniszteriumhoz felterjesztést intézzen. Jolsván, 1883. augusztus hóban.

Jolsva város közönsége.

Garamvidék, 1883. szeptember 18.

T. Szerkesztő ur! Engedje meg, hogy becses lapját és így a nyilvánosságot igénybe vegyem az épen kezemhez került memorandum méltatása tekintetéből, melyet Jolsva város közönségének aláírásával ellátva a megyei bizottmány tagjai most a közgyűlés előestéjén „mihez tartás és alkalmazkodás” végett postai úton kapni szerencsések valának.

Röviden szólva a dologhoz, meglepi az embert ezen memorandum egyes része. A memorandum ugyanis: praecupálja a bizottmányi tagnak nézetét, meggyőződését előlegesen zálogul leköti, s irányt kíván adni a megyegyűlésnek oly elhatározott ügydarab felett, mely a döntő körök retortáján keresztül esve, a végmegoldás stádiumába lépett, értem: a belügyminiszteri elhatározást.

Jolsva város közönsége méltányossági, czélszerűségi és szükségességi okokból vindicálja magának a közigazgatási székhelyt, pedig a méltányossági ok mint azt a belügyminiszteri leirat, — már t. i. a mint én tudomást szerezttem róla — tartalmazza, ott a döntő helyen süket fülekre

TÁRCZA.

Ősz felé . . .**I.**

Buesuzóba, utra kézen
Vándor fecske, golya . .
Idehagyja ősi fészket
Költöző lakója.

Letarolt lesz, pusztá a táj,
Pusztá völgye, halma,
Egy-egy nagy sir, az enyészet
Sirja, birodalma.

Koszoruzott bérezoromnak
Koszoruja sárgul.
Sárga levél, sárga haraszt
Leesik az ágrul.

Hallgat a dal, mely csapongva
Zenge fenn az ágon,
Hallgat a dal, ősi harmat
Reszket a virágon.

Haldokol a nagy természet,
Lefizetve zsoldja.
Ősi hajnal harmatától
Elhervad a rózsza.

Hervadj, hervadj, rózsza szirma!
Eltemetni jöss-e
Lágy haraszt? — jöjj! szebb kikelet
Melegágya vagy te.

II.

Jerünk, jerünk, meglátni még
Kint a beteg, a bus villágot,
Mit ősi szél sáppasztta meg,
A halavány hervadt virágot, —
Hogy alszik el a mig halálra vál,
Hulló haraszt lágy suttogásnál.

Vegyünk bucsut, bár valóni fáj, —
Vegyünk bucsut hosszan, sokára,
Hol elhaló fényt hint alá
Az ősi nap hunyó sugára.
Holott az ének, a dal megszakadt,
Meg a leringó hervadt lomb alatt.

A holtakat sirassuk el,
Gondolva új feltámadásra,
Hulló haraszt, virágnak, ugy
Könnyebb leend tán hervadása
Ha, mig felettük bus enyészet ül, —
Nem mennek el megkönyeztetlenül.

III.

Kijöttem még utóljára
Völgy, hal m, hozzád kijöttem.
Hallgatom az ősi leghen,
Szomorú dal szól fölöttem.

Szomorú dal, bus halotti
Dala, a lég dálnokának.
Hervadásán a levelnek,
Rombolásán a halálnak.

Oda lesz a fény, az illat,
Oda lesz a lombok árnya,
Hova annyit vágyva vitte
Megpihenni gyenge szárnya.

Ahol annyi dalt dalolt el,
Mig piheve tovaszállott,
Felrepülve, esieseregve
Bedalolta a világot.

Felkeresem bus gyönyörrel
Ami ugy hit, ugy marasztott, —
Rózsza lugas, liget erdő
Levelet szór, lágy haraszt'ot.

Hull a haraszt, esendesen hull.
Hús szelét mig rálehelte
Az enyészet, — hervadás ah!
Lelkemet is átölelte.

Elborong, mig gondolatba
Atrepül az ősi tájon:
Szebb tavaszt hisz; mégis, mégis
Nem teheti, hogy ne fájjon.

Borsody Béla.

A szepes-bélai csepkőbarlang leírása.

Weber Samu után németből ismerteti Tóth Samu.

(Vége.)

9. A ruzsbachi (Rauschenbach) furdő három órányira van a barlangtól. Kocsin utazik az ember Bélán

át, vagy épen ugy Lándok és Tótfalun át Bussócra, majd a történelmi nevezetességű város Podolinon keresztül, hol már IV. Béla és leánya Kunigunda várat építettek s az erődítési művek kőfalmaradványai még ma is láthatók. Jelenleg a várost számos és ügyes takács lakja. A piarista rendnek itt algymnasiuma van, mely még 1642-ben, a lengyel uralom alatt alapított. Elhagyván Podolint, fél óra alatt a nevezett furdőbe érünk, mely Felső-Ruzsbach mellett van. Mészközzettel körülzárva, fedett katlanvölgyben fekszik, hol időnként kénforma szag is érezhető.

A mész-víz, gyógyereje és petrifikáló sajátjánál fogva, már a legrégibb időkben ismeretes és becsben álló volt. Már Wernher György írja: „Rövid értesítés Magyarország csodás vizeiről” (Hymponemation de admirandis Hungariae aquis Basiliae 1549.) ezimű művében: Ha egy darab fát a vízbe dobunk kövület vagy kéreggel vétetik körül. Növények, rovarok és virágok legszebb kövületei most is találatnak. Azon sajátja, mit Fröhlich Dávid is említ „Medula geographicae practicae . . . 1639.” művében, hogy némely hasadékból időnként gázok tolnak ki, melyek az esetleg ott levő kisebb állatokat megölik, — még jelenben is meg van. Lépteink közben tópa viszhangot hallunk, mintha földalatti barlangokból jöne. Lubomirsky lublóvári helytartó uralma alatt 1596—1745. volt e furdőnek fénykora, midőn nevezetesen igen sok lengyel vendégek látogatták. A lengyel uralom után 1772-ik évben ezen furdő a Jóny család birtokába jutott. Jóny Tivadar urtól gróf Zamoiszky vette meg 1883-ban. Teljes remény van ahoz, hogy most már ezen természetes gyógyerejű furdő, a szükséges kényelemmel ellátva, régi megérdemelt hírnevét vissza nyerendi. Jelenleg 20 kezdetleges furdőszoba van benne, lakásokkal, vendéglővel, sétautakkal a rétre és a határos erdőbe. Teljes tájékozás végett közöljük még itt felkai Scherfel Aurél ur vegyelemzése után a következőket:*)

a) A szénsavas só, mint egyszerű szénsavanyban találatik

*) A felső-ruzbachi ásványvíz vegyelemzése Scherfel Auréltól. Kiadja a magyar tudományos akademia IX kötet, XXII. szám 1879.

talált, de méltányossági ok — bármily indokolt lenne is különben — nem ok arra, miszerint egy közérdekű kérdésben 30 néhány s ezer lélek hátrányára azok érdekének mel- lőzésével kellő figyelmet érdemeljen.

A hazafiság kötelesség, tehát nem érdem s a hazafi- ságot latba vetni, arra hivatkozni s érdemül saját maga mellett felhozni nem correct; nem pedig azért, mivel más- sok hazafisága mintegy kétségbe vonatik. A mint tudom, Rőcze városa midőn az öt liderezként lenyűgözött panszlav iskolától megmenekült, napról-napra inkább és inkább elfog- lalja a tért, terjeszti a hazafiság meleg enyhítő légét s társasköröi példás kitartása legkevésbé enged meg a fölte- vést hazafiatlanságáról. Sőt épen ezen életrevalóságot igazolt s kitartással párosult biztos működés támogatása, ápolása és fejlesztése volna mindegyikünk feladata, hogy a panszlav dudvának egyes vézna magját fejlődése első kezdetében elfojtani, kiirtani, megsemmisíteni lehessen.

Már ezen ok, ha egyéb nem is, elég arra, hogy az elfoglalt tért föl ne adjuk, a magyar eszmet, nyelvet meg- győződéssé emeljük az ingatagoknál, kedvessé tegyük a nem magyarok előtt, mire oly tényezők mint a közigazgatási székhely, egyik kiváló hathatós eszköz, megbeesülhetlen mód.

A szabadságharcban áldozatot vérben, vagyonban Rőcze városa ép úgy hozott, mint bármely hozzá hasonló város; hová diktatóra a megyében csak egy lehetvén, Jolsva szerencsése s nem másé, hogy azzal is díeskedhet; hanem mindezeket, bármennyire épületes dolgok lennének is, a méltányossági ok igazolására felhozni nem illomos, mert hát Rőcze város is hoz a hazának áldozatot, — a bíróság, telekkönyv és adóhivatal helyiségeit fizetés nélkül ajánlván fel az állam rendelkezésére.

Célszerűségi tekintetből indokul hozatik fel a memo- randumban, miszerint a fenálló állapot szükségtelen meg- bolygatása által a községek érdekei esorbát szenvednének. Kérdem, a Garam 16 ezer lelket számláló járásrésze érdeke nem az-e, hogy lehetőleg közel találjon egy oly központot, hol egy nap alatt egy pereit a járásbírósnál, mint adó- leszámlását, fizetését az adóhivatalnál, vagy a szolgabíró előtt fennforgó ügyét-baját, mint végre a kir. közjegyző előtt tárgyalandó hagyatéki ügyét egy helyben elintézhesse? Nem célszerűbb-e minden egyes ügybajos félnek, ha ily közpon- tot közelben talál? Nem célszerűbb-e, ha a garami ügy- felek, Murány-, Rőcze- s Ratkóvidékiek félnapj járóföldet utaznak be, mintha egy teljes napot és még hozzá egy éjjelt kénytelenek úgy a maguk, mint általános nemzetgaz- dászati érdekek rovására pusztá utazással tölteni, pedig, ha a garami ember Jolsvára kénytelen menni a szolgabíró elé, egy nap egy éjjelbe kerül. Aztán vegyük számításba a községi háztartást is. Ha a garami bírák Jolsvára a köz- igazgatási szolgabíró elé behivatnak, minden egyes utazó bíró, jegyző stb. a községnek legalább 15 frtjába kerül, s ha ez évenként 5-ször ismétlődik, jelentékeny összeget kép- visel csak az ilyen kirándulás is, míg ellenben Rőczének központtá tételével ezen kiadásoknál jelentékeny meg- takarítást lehet eszközölni.

Ha Jolsva város közönsége ily célszerűségi okokkal támogathatná a megyéhez benyújtott kérvényét, fejet hajtanék ezen indoklás előtt, de a midőn a Garam 16 ezer lel- ket tulszámláló járásrésze, hogy Jolsva városába jusson, kén- telen Rőczén áthaladni, ily célszerűség inkább átok-, kárho- zatnak nevezhető.

Jolsva város célszerűsége igazolására nagyobb szá- marányu lakosságára is hivatkozik. Hiszen lehet igaz, hogy Jolsva város népesebb, hanem a központ, a székhely nem önmagáért a székhelyért van, hanem a vidék érdekében; már pedig az tény, hogy térvizonyainál fogva a járás alak- jához képest, Rőcze városa kedvezőbb fekvéssel bír, mint Jolsva s a völgyes vidékből álló járás központjának Rőcze inkább megfelel.

Nem áltathatja magát senki el azon érv által sem, hogy a lakásviszonyok kedvezőbbek volnának Jolsván, mert in Camera Sinceritatis szólva, meg kell vallani az igazat, — a lakásviszony olyan, mint bármely áruezikk viszonya, emel- kedik, ha nagy a kereslet, leszáll, ha nincs kereslet; aztán mily biztosítékot nyújthat bárki is azon esetre, ha Jolsva

város az összes hivatalokat oberbeálná, az olesó lakások iránt, mikor mindenki tulajdonával szabadon rendelkezhetik. Szükségességi szempontból követeltetik a közigazga- tási székhely Jolsvára, mert állítólag a községek többsége oda közelebb esik, mint Rőczéhez. Ezen állítás nem felel meg a valónak, mivel ha Ratkó, Szuhától Umrla-Lehota felé vonalat húzunk a levegőben, még az esetben is a járás 46. község közül 33 község Rőczéhez közelebb esik, erről meggyőződhet bárki, ki a járás térképét szemügyre veszi s elfogulatlanul itél, a mi pedig Jolsva városnak a memo- randumban érintett hanyatlását illeti, no ez tisztán társa- dalmai baj, melyen sem szolgabíró, sem alispán, még a kor- mány is csak nehezen volna képes segíteni.

Megdöbentő hatással van az emberre és csak sajna- latot ébreszt minden emberbarátban azon a memorandum- ban kifejezett nyert adat: hogy Jolsva város íjlesztő halad feléle a hanyatlás lejtőjén, hogy a virágzó iparosság szülő- földjét elhagyni kénytelen s a legutóbbi 10 év sanyaru ta- pasztalatai, miszerint lakossága 500-on felül apadt.

Bármennyire sajnós e körülmény, mind amellett abból azon következtetést lehet levonni: hogy

1-ór. Ha Jolsva város közigazgatási székhely maradna is, ezen hanyatlás rohamát feltartóztatni nem képes, mivel eddig is volt s ez időszert is ott van a székhely, mégis a kivándorlás egyre tart.

2-ór. Hogy a memorandumnak épen ezen panaszteljes hangja még több ok arra mézve, miszerint a megyei bizottmány a már egyszer kormányilag elhatározott kérdést tovább fel ne melegítse; hanem félretéve minden mellékte- keteket, rajta legyen azon, hogy a magas kormány hatá- rozatát egészen tudomásul véven, e kérdést elintézzet, be- fejezettnak tekintse és ezen intézkedésével a két város nyu- galmát, a járás jogos követelményét helyreállítani, kielégi- teni törekedjek.

Fiat justitia etc!

Dalár.

Gömör-Kisbontmegyei közigazg. bizottság félévi jelentése az 1883-ik év első felére.

VII. A gyámhatóságok köréből:

1. A megyei központi árvászeknél:

Különös figyelmet érdemlő esekelmény nem fordult elő; a beadványozott ügydarabok előadása, úgy az árvava- gyon kezelése rendes folyamatban volt, sem az árvagyek előadásánál, sem az árvagyon kezelésénél gátló akadályok nem merültek fel, sem személyes, sem szervezeti válto- zás nem történt.

Az ügykezelés eredménye a lefolyt félév alatt szám- szerint a következő vala: 1882. évről hátralék áthozatott 532 szám, beérkezett az első félév folyamán 5274; feldol- gozandó volt összesen 5806 szám, feldolgoztatott tényleg 5288 szám, hátralék gyanánt átvitetik a második félévre 518 szám.

Gyámhatósági felügyelet alatt átvitetett 1882. évről 10853 kiskoru, az első félév folyamán gyámhatósági fel- ügyelet alá került 574 kiskoru — összes felügyelet alatt létszám 11427, ezek közül pedig felügyelet alól folszabadult teljeskorúság által 237. — nagykorúság folytán 2. — férj- hez ment 187. — elhalt 25. összesen 454, tehát felügyelet alatt maradt 10976 kiskoru.

Gondnoksági felügyelet alatt a mult évről ájtött 195 egyén, a félév folyamán gondnoksági felügyelet alá helyez- tetett 9. összesen 204 egyén, ezek a jövő félévre mindnyá- jan felügyelet alatt maradnak.

A gyámpénztár állása és forgalma következőkben mutattatik ki: készpénz áthozatott maradványképen 4699 frt 77 kr., bevitetett a félév folyamán 47727 frt 33 kr. — kiadatott 40215 frt 99¹/₂ kr., maradvány átvitetik a második félévre 12211 frt 19¹/₂ kr. Magánfelek kötvényein áthozatott 94496 frt 43 kr., bevitetett 2700 frt 38 kr., kiadatott 5038 frt 56 kr., átvitetik a következő félévre 92158 frt 25 kr. — Értékpapirokban áthozatott 123818 frt 48 kr., bevéte- tett 29004 frt 20 kr., kiadatott 31497 frt 37 kr., átvitetik a következő félévre 121325 frt 31 kr. — Drágaságokban áthozatott 973 frt 52 kr., — bevitetett 3 frt, kiadatott 3 frt, a következő félévre előírásban maradt 973 frt 52 kr. Össze-

sen pedig kezelés alatt előírva áthozatott mult évről 223988 frt 20 kr., bevitetett a félév folyamán 79434 frt 91 kr., kiadatott ellenben 76754 frt 83¹/₂ kr., kezelés alatti maradvány elő- iratott a következő félévre 226668 frt 27¹/₂ kr.

A gyámság alól szabadult 451-egyen közül 32-nek volt gyámhatóságilag kezelt pénze, 113 pedig teljesen va- gyontalan volt, 338-nak pedig kiadatott a gyámhatóságilag kezelt pénzen kívül ingósági érték 5380 frt 94 kr., ház és házrész 5321 frt 67¹/₂ kr., föld, rét, birtokrész 13058 frt 39¹/₂ kr. értékben.

A számadásra kötelezett gyámok számadásaikat meg- lehetősen pontossággal betérjesztették, — azok megvizsgál- tattak, s a vizsgalat eredménye, eltekintve néhány esetet, melyben a kiadási tételek kellően okmányolva nem valának, kedvezőnek mondható, általában nem fordult elő oly eset, mely a gyám irányában szigorubb eljárás szükségét von- hatta maga után.

A üzkár biztosítási díjak — bár ismételt sürgetés mellett is — gyengén folynak be. A mult év különben a nagyobb részre nézve ingyen év volt. A folyó évvel a biz- tosítás második hat évi eyelusa kezdődik. — Tüzesetek a a második évnegyedben nagyobb mérvben fordultak elő. Legjelentékenyebb volt a pohorellai, melynél 42 árva 4600 frt kárt szenvedett. Tüzesetek fordultak elő Krasznahorka-vár- alyán 382 frt 30 kr. Markuskán 280 frt, Sajó-püspökiben 120 frt, Putnokon 400 frt, Uzapanyton, Simonyiban, Dé- terten, Trizsben, Baurévén 2520 frt, összesen 8303 frt 02 kr. értékben. A biztosító társulat a magyar általános biztosító- társaság pontosan fizeti, sőt Pohorellán teljesítette a fizetést mielőtt az ártatlansági bizonyítvány beszerezhető lett volna.

2. A rimaszombati városi árvászeknél:

A mult évről volt a gyámság alattiak száma 360, szapo- rodott 10-el, ellenben teljeskorúság mellett szabadult felü- gyelet alól 4, nagykorúsítás folytán 3, tehát fogyott 7-el, a jövő félévre gyámság alatt maradt 363, két gondnokolt to- vább is felügyelet alatt marad.

Ügyforgalomban: elintézendő 292 számból elintéztetett 290, hátralékképen a második félévre átvitetik 2 szám.

Gyámpénztári kezelés alatt áthozatott 1882. évről 63265 frt 83¹/₂ kr., ehez bevitetett a félév folyamán 2131 frt 10 kr., kiadatott 4143 frt 07 kr., kezelés alatt előírva át- vitetik a következő félévre 61253 frt 86¹/₂ kr.

A gyámság alól szabadult 7 egyén közül 3 vagyon- talan vala.

3. A roznói városi árvászeknél:

A mult évről volt a gyámság alattiak száma 398, szaporodott 26-tal, ellenben teljes korúság következtében sza- badult gyámság alól 6, nagykorúsítás után 4, tehát fogyott összesen 10-el, a jövő félévre gyámság alatt maradt 414 kiskoru.

Gondnokhatósági felügyelet alatt volt és maradt 3 egyén. Ügyforgalomban elintézendő volt 191 szám, elintéz- tetett 188, hátralékban maradt a második félév terhére 3 szám.

Gyámpénztári kezelés alatt áthozatott 80327 frt 25 kr., bevitetett a félév folyamán 11136 frt 94 kr., kiadatott 8540 frt 05 kr., kezelés alatt előírva átvitetik a következő félévre 82924 frt 14 kr.

A gyámsági felügyelet alól szabadult 10 egyén közt vagyontalan nem volt egy sem.

4. A dobsinai városi árvászeknél:

A mult évről volt a gyámság alattiak száma 633, szapo- rodott 65-tel, kik közül teljeskorúság folytán szabadult 17, férjhez ment 11, elhalt 6, fogyott tehát 34 kiskoruval, az első félév végén gyámság alatt maradt 684.

A gondnokhatóság alattiak száma egygyel szaporodván a következő félévben gondnokhatósági felügyelet alatt ma- rad 11 egyén.

Ügyforgalomban feldolgozandó volt összesen 353 szám, feldolgoztatott 347 szám, hátralékképen átvitetik a követ- kező félévre 6 szám.

Gyámpénztári kezelés alatt áthozatott a mult évről 22413 frt 66 kr., a félév folyamán bevitetett 19238 frt 55 kr., kiadatott 11686 frt 71 kr., kezelés alatt előírva át- vitetik a következő félévre 29965 frt 50 kr.

	1000 rész vízben
Kénsavas kali	0.029794
Kénsavas natron	0.550885
Kénsavas kalk	0.057673
Kénsavas magnesia	0.138324
Chlormagnesium	0.036739
Szénsavas magnesium	0.033372
Szénsavas kalk	1.304593
Agyagföld	0.003413
Szénsavas vas élecs (eisen oxydul)	0.001579
Kövecsföld	0.018100

a szilárd alkatrészek összege: 2.174470
Félig kötött szénsav 0.592101
Egészen szabad szénsav 1.092798

minden alkatrészek összege: 3.859469

Ezen kívül meg nem mérhető mennyiségben találtak: Lithium, Ammoniak, Strontium, Phosphorsav, Kénkö- nyelétműves anyag.

b) A szénsavas só, mint vizmentes kettős szénsavban találtak:

Kénsavas kali	0.029694
Kénsavas natron	0.550883
Kénsavas kalk	0.057673
Kénsavas magnesia	0.138324
Chlormagnesium	0.036739
Kettős szénsavas kalk	1.878614
Kettős szénsavas magnesia	0.050853
Agyagföld	0.003413
Kettős szénsavas vasélecs	0.002178
Kövecssav	0.018100

összeg: 2.766571
Egészen szabad szénsav 1.095798

minden alkatrész összege: 3.859369

A megmérhetlen mennyiségben található alkatrésze- ket az a) pont alatt láthatjuk. Kötetlenrészekben számítva a forrás víz + 24.2° Celsius melegségi fokot mutat a rendes légmérő 760 milliméter állásánál.

a) az egészen szabad szénsav mennyisége 1000 rész- let vízben 602.05

b) az egészen szabad és félig kötött szénsav mennyisége 1000 részlet vízben 938.35

A forrás oly gazdag, hogy a főfolyásban naponként 40—50 ezer hektoliter víz folyik el. Különösen bőrbetegségekben, sebekben, rheuma és köszvény bajokban, e fürdő vize, rend- kívül gyógyerővel bírónak bizonyult.

10. Az új lublói fürdő a ruzsbachitól két óra távol- ban fekszik és Gnezdá — Kniesen — városát elhagy- ván, érhető el. Éváros már 1286-ban erdőről említették s 1292-ben viselőnek kellett apodolnii erődítések kiépítését. A lublói ásványforrások legelőbb 1777-ben fedeztettek fel s már is magasztalja 1805-ben Schwartzner statisztá, mond- ván: „Az új-lublói erőtéljes (martialisch) viznek hírneve és becsé minden évben növekszik“ (statisztik 1.263) Engel Jakab megyei orvos 1827-ben vegyszéleg elemelte a vi- zet, mely 1872-ben a bécsi es. k. földtani országos intézet által tökéletesebben s következő eredménnyel analizáltak. A víz hőmérséke, a fürdőhelyiség közep légmérsékleténél — 5-40 7° Reaumur; és egy kilogrammban találhatik:

Kétszeres szénsavas vasélecs	126 milligramm
Szénsavas natron	630 milligramm
Kétszeres szénsavas kalk	720 milligramm
Kétszeres szénsavas magnesia	121 milligramm
Agyagföld	8 milligramm
Chlornatrium	9 milligramm

az állandó alkatrészek összege: 1614 milligramm
Gázalakban felszitt szénsav 1545 milligramm

az alkatrészek főösszege: 3159 milligramm

A szénsavas vasélecs mennyiségét illetőleg, tartalmaz ez a vegyelemzés szerint egyszerű szénsavas sóban 91, — vagy tiszta vasélecsnél 57 milligrammot, azaz fél decigrammot egy liter vízben, mi is oly arány, mely e vizet a legerő- sebb ércsavas vizek sorába helyezi s arra képesíti, hogy — újító tekintetben kitünő rangot foglaljon el és minden vérszegénységgel összekötött s abból származó fájdalmak- nál, különösen az ugynevezett nőbetegségekben, rendkívüli gyógyerővel hasson. Összehasonlítva vetekedik a spaai és pyromonti híres vasfürdőkkel. Az egészség erősödését s az üdülést lényegesen előmozdítja a fürdő egészséges fekvése is, 556 m. magasban a tengerszine felett, zöldelő, fedett fenyő erdőben; 30 fürdőkamra s 90 lakszoba, jó ven-

déglő, — kellemes sétautak, szóval egy rendezett fürdő minden kényelmei állanak a közönség rendelkezésére, 1879- ben már 782-re szaporodott a fürdővendégek száma, mely évente növekszik. A fürdő a Probstner család tulajdona s másfél órányira fekszik az orlói vasutállomástól.

11. Imént rajzolt fürdőből jutalmazó kirándulást lehet tenni 2 óra alatt a lublói várba. E várnak mozgalmas, élénk multja van. Eredete meg nem határozható ugyan szorosán, de az tudva van, hogy erődítvényeit a felkelő Trencsényi Csák Máté már 1308-ban kijavította. Károly király a várat 1312-ben csak nagy bajjal foglalhatta vissza. A 30 szépségi városnak a lengyeleknel lett elzalogosítása alatt, e vár, a városok felett uralkodó starosták székhelye volt, kiknek száma 1412—1772-ig, tehát a városok Magyarországhoz visszaesatolásaig 28-ra számí- tatott. 1553-ban rettentő tüzvész pusztította el a várat, melyet aztán Lubomirszky Szaniszló újból építettet s hatalmas várfallal, sánczccal és esatonával látott el. 1777 aug. 7-én végkép kivonultak a es. k. csapatok a várból, mely később a polgári igazgatásnak adatott át és raktárcul használtatott. Szerencsére a várat, királyi körutazás alkalmával Raisz György földbirtokos vette meg, ki annak történelmi emléket tisztelgetbe tartva, megővta a szétmállási processustól. 1880-ban Lubló város vette meg a várat, mely ugyancsak vétel útján épen ezen évben Zamoiszky lengyel gróf birtokába ment át. A magasan fekvő s jó karban tartott épület, ezen egyik tanuja a régmúlt sorsváltásoknak, a Poprádvölgy minden emelkedettebb pontjáról, Ibla poprádi váraesről és a határos kárpátrészekről meglátható, valamint viszont a várból a leggyönyörűbb kilátás nyílik a Poprádvölgyre, patakjai, rétei, mezői és erdőivel, hegységei- vel, melyek mint egy magas kerítés veszik körül s végül sűrűn egymásmellett fekvő helységeivel*) Midőn én (We- ber) e vár ormáról letekinttem, a nap épen nyugvóra szállt a hegyek mögé, s búcsú sugarai, mint megdicsőítő fény öm- löttek el a Poprádvölgy nagyszerűségein s a Lucsivna a feltornysuló hegyescsúsein által egészen a várfalakig. Oly hatást szült bennem, mit többé semmi ki nem törülhet.

*) A lublói vár történetéhez bővebb adatok olvashatók Szerzőnk (Weber) már idézett „Szepesség története stb.“ czimű művében.

A jolsvai és nagyrócei városi árvaszék kimutatása még be nem küldetett.

A holnapi megyegyűlés tárgysorozata.

1. Alispáni jelentés.
2. Belügyminiszteri rendelet a megyebizottsági tagok névjegyzékének összeállítására tárgyában.
3. Ujházy főjegyző jelentése a megye biz. tagjainak 1884. évre kijavított névjegyzékéről.
4. Ujházy főjegyző jelentése az utolsó választás alkalmával működött vál. elnökök névjegyzékéről.
5. Rimaszombati keresk testületetek kérvénye a megyei kórház alap javára tett alapítványuk rendezése tárgyában.
6. Belügyminiszteri rendelet a katona beszállásolási alap számadás tárgyában.
7. Belügyminiszteri rendelet a betegápolási alap tárgyában.
8. Belügyminiszteri rendelet a megyei inség-alap tárgyában.
9. Belügyminiszteri rendelet a rimabrézói orvosilak eladása tárgyában.
10. Belügyminiszteri rendelet a gépész tanfolyam halgatóinak a sebészeti teendők alapvonalával leendő megismeretése tárgyában.
11. Belügyminiszteri rendelet a magán hirdetések megrogálása tárgyában.
12. Belügyminiszteri rendelet a megyei pénzkészlet és számvitele tárgyában.
13. Belügyminiszteri rendelet a megye háztartása és a szolgabírói székhelyek tárgyában.
14. Belügyminiszteri rendelet a pohorellai tűzkárosultak kölcsöne tárgyában.
15. Belügyminiszteri rendelet a jegyzői nyugdíj-intézet alapszabályai tárgyában.
16. Vallásügyminiszteri rendelet az aradi és karánsebesi gör. kel. tornán egyház vagyona tárgyában.
17. Földmívelésminiszteri rendelet kőzutat mellé ültetett fák rongálása tárgyában.
18. Közmunkaügyi miniszteri rendelet a törvényhatósági uthalózat kimutatásának felterjesztése tárgyában.
19. Közmunkaügyi miniszteri rendelet a tornallya-jolsvai uton beje-otrokoci utszakasz helyreállítása tárgyában.
20. Sáros megye közönsége felirata közigazg. fogház helyiségek tárgyában.
21. Sáros megye közönsége felirata kórházi költségeknek országos alaphól való fedezése tárgyában.
22. Heves megye közönsége felirata a Csángómagyarok betelepítése tárgyában.
23. Torontálmegye közönsége felirata a Csángómagyarok betelepítése tárgyában.
24. Torda-Aranyos megye közönsége felirata közig. hatóságok jogköréhez tartozott kihágási ügyek tárgyában.
25. Győr megye közönsége felirata a marhasó leszállítása tárgyában.
26. Kolozs megye közönsége felirata közig. tisztviselőknek vasúton való utazásaik alkalmával adandó kedvezmény tárgyában.
27. Borsod megye közönsége felirata a zsidó zugiskolák beszűntetése tárgyában.
28. Hajdumegyei tiszti kara. Hajdumegye alispánjának gyászjelentése.
29. Közigazgatási bizottság 1883 ik évi I-ső feléről szóló jelentése.
30. Tisztifőügyész jelentése a Szuha község által alkotott rendőri szabály-rendelet tárgyában.
31. Tisztifőügyész jelentése N.-Szlabos község által alkotott tűz rendőri szabály-rendelet tárgyában.
32. Tisztifőügyész jelentése Rosznyó város által alkotott közigazgatási szabály-rendelet tárgyában.
33. Tisztifőügyész jelentése Tiszoloz város által alkotott szabály-rendelet tárgyában.
34. Főszámvevő jelentése N.-Rőce város 1881. évi gyámpénztári számadásának felülvizsgálása tárgyában.
35. Főszámvevő jelentése 1883/4. évi folyamán szükséges tűzifa-szállítása tárgyában.
36. Építészeti hivatal jelentése Pelsőcz város határában létesítendő leveztő esatorna tárgyában.
37. Építészeti hivatal jelentése Jánosit-Bellényenyl ösz szekötő utvonal kijelölése tárgyában.
38. Építészeti hivatal jelentése F.-Szkálnok községének A.-Szkálnoki malomárok által okozott károk megszüntetése tárgyában.
39. A szolgabírói székhelyek megállapítása tárgyában felfolyamodások.
40. Rosznyó város kérvénye a k.-h.-várallya-rosznyó-szalóczi utvonal feltartása tárgyában.
41. Dobsinai polgármester jelentése a vasúti kamat-biztosítás törlesztése tárgyában.
42. Rimaszombati polgármester jelentése a sertés legelő hely kijelölése tárgyában.
43. N.-Rőcei szolgabíró jelentése Pohorella község közmunka tartozásának elengedése tárgyában.
44. N.-rőcei szolgabíró jelentése n.-rőcei regále-bérlet leengedése tárgyában.
45. Sándor szolgabíró jelentése az almágyi malomárok megvizsgálása tárgyában.
46. Sándor szolgabíró jelentése Jánosi község 1882. évi községi költségeloirányzata tárgyában.
47. Batta szolgabíró jelentése Abafala község 1882. községi költségeloirányzata tárgyában.
48. Batta szolgabíró jelentése Királyi község határában belvizek levezetése tárgyában.
49. Csetnek város kérvénye az idei közmunka ledolgozása tárgyában.
50. Csetnek város kérvénye geczeli birtokának eladhatása tárgyában.
51. Körorvosok kérvénye fizetések szabályozása tárgyában.
52. Gesztete község kérvénye Gász tetőtől Jeszte felé vezető országot kijavítása tárgyában.
53. Urbán Mihály kérvénye Kőri község nevében jegyzett ingatlan átírása tárgyában.
54. Miklósi József kérvénye a pelsőczy megyeház egy részének bérbeadása tárgyában.
55. Böröndy Károly jelentése a rimaszécsi járás esend-biztosi hivatal átvetele tárgyában.
56. Kiszely Malvin és társa felfolyamodása Tamásfaluban házukellett lévő térség elfoglalása tárgyában.

57. Blumenthal Lajos felfolyamodása 5888. sz. alispáni határozat megsemmisítése tárgyában.

58. Megyei közegészségi bizottság véleményes előterjesztése a bujakór terjedésének meggátlása tárgyában.

59. Uj községi közlöny mutatóvány száma Dobozi Istvántól.

60. 32 drb kórházi ügy áplási költségek törlése.

Különböző bizottságok és választmányok kiegészítése.

Több a közgyűlés napjáiig beérkezendő és közgy. elintéztést igénylő tárgyak.

A megyei közkórház ünnepélyes felavatásának programja:

Mint már említettük, a díszesen felépült megyei közkórház felavatása holnap leend. Ez ünnepélyes actus a megye felavatásának kimerítése után kezdődik d. e. 11 óra tájban. Gyülekezési hely: a megyeháza. Innen indul a menet a kórházhoz, hol

1. A rimaszombati dalárda elénekli a himnuszot.
 2. Szontagh Bertalan, alispán tart megnyitó beszédet, mely után
 3. Bornemisza László megyei első aljegyző olvassa fel a kórház történetét, s mi alatt ez az alapköve helyeztetik
 4. A dalárda elzengi „A viharban” című éneket Dürner-től.
 5. Következnek a hivatalos kalapács ütések, illetőleg a befalazás, melynek befejeztével az ünnepélyt
 6. A dalárda zárja be Huber K. „Fohászát”-val.
- Az ünnepélyt fényes társas ebéd követi a „Három-Rőzsa” vendéglő nagy termében, estve pedig közveasora lesz, melyet táncmulatság követend.

Levelezések.

Pádár, 1883. szept. 18.

T. Szerkesztő ur! E lapok folyó évi 37-ik számában Gyura Vilmos meglehgyei ev. tanító tollából egy nyílt levél jelent meg, mely a meglehgyei első magyar istentiszteletnek minden önzetien hazafi által elismert méltóságán akar esorbát ejteni, hogy így a panszlávok állítását ez ügyről mintegy beigazolja.

Nem akarok e helyt, mely arra talán nem is illetékes, a személyen ellen világgá röpitett állításokra kiterjeszködni, — feltartván ez ügyben nézetemet ott, a hol illetékes bíróságunk van, csak azt jegyzem meg, hogy az a mit az aug. hóban megjelent levél írója mond, igaz; a mennyiben tanító ur 6 db. ének leírásáért csakugyan „közgyéerti fáradsága” címén — tölem díjat követelt, s a papírosra küldött pénzből 13 krt tényleg le is vont, mit kezem között levő levele s az, ki a pénzt vitte, igazol; mi mindenesetre feltűnő oly embertől, ki „magyar nemesnek” mondja magát, kinek ha nemesak szóval, de tettel és bensőleg is magyar, minden hazafias törekvést — állása és felfogása szerint — szóval és tettel támogatnia kellene; azonban fájdalommal tapasztalom, hogy két panszláv egyháztag mellett éppen Gyura Vilmos a harmadik ember, ki a meglehgyei magyar istentisztelet miatt ellenem izgat. — Tartoztam ezzel az igazságnak és nyilvánosságnak addig is, míg ez ügyben az egyházi hatóság, mint a közönség mellett legilletékesebb fórum, ítéletet hozna.

Vitéz Lajos, pádár-meleghegyi ev. lelkész.

Hírek és vegyesek.

Személyi hírek. Br. Kemény Gábor e hó 17-én és 18-án ajnácskői birtokán jödzött. — Máriássy Mór a rosznyói járás gazdasági tudósítójává kinevezetett. — Fel-méry Albert és Pap József a nagy-rőcei államilag segélyezett polgári iskola tanárai a kiskun-félegyházi állami, illetőleg a soproni ev. képezdéhez helyeztettek s az ekként megüresedett állomásokra Dövényi János és Ócskay János neveztetek ki.

Fényes esküvő. Nem minden napi esküvő volt városunkban e hó 17-én, Farkas Ábrahámnak, a gömörmegeyi gazdasági egyesület buzgó elnökének kedves és bősos leánya Farkas Sarolta kisasszony lépett örök frigyre Balázs László szőlősi földbirtokossal a ref. templomban. Az esküvői szertartást Terhes Pál rimaszombati lelkész végezte, megáldva az ifju párt zavartalan és sokáig tartó boldogsággal, mely öszinte szavakhoz a mi okajtatunk is esatlakozik.

Hymen. Martinelli Antal, tehetséges fiatal szobrász e hó 16-án kelt egybe Budapesten Dresesik Izabella kisasszonnyal. Zavartalan boldogság kísérje az ifju párt!

Városi képviselő-testületi közgyűlés volt folyó hó 21-én Rimaszombatan. E gyűlésen a szabaddai pusztáért fizetendő 140000 frt vételár kifizetésére felveendő kölcsön ügye tárgyalatott, minthogy mainap a város csak mintegy 80—85 ezer frt készpénzzel rendelkezik. A kérdés a leg-practicusabb megoldást nyerte, mert a fenti összeg, mely az özdi részvények eladásából maradt fenn, leghevesebben fordíthatatik fekvőség vételére, míg a 65—70000 frt kölcsön utján leend beszerzendő. Budapesten idöző kiküldöttek ily irányban lettek felhatalmazva.

Kegyelet. A nm. vallás és közoktatásügyi miniszter a beretkei ref. iskolát tanszerekkel látta el.

Alapszabály-megerősítés. A „Gömörmegeyi hely. hitv. tanító-egylet”; — „A rimaszombati iparos-íjakk önképző- és segélyző egylete” és „A rimaszombati eszmadia ipartársulat segélyző-egyletének” alapszabályai a bemutatási záradékkal ellátottak.

Meghívás. A miskolezi kereskedelmi és iparkamara f. évi szeptember 27-én délután 3 órakor a kamara saját helyiségében rendes ülést tart, melyre a tagok hivatalos tisztelettel meghívattak. Napirend: I. Elnöki előterjesztések. — II. Miskolez város kérvénye minden hó első szerdáján országos marhavasár tarthatásának engedélyezése iránt. — III. A nmélt. vallás és közokt. miniszter leirata oly egyének javaslata hozatala iránt, kik a vidékenként felállított ipartanonez iskolák felett a felügyeletet gyakorolják. — IV. Tornallya község vásárhelypénz szabályzatának véleménye.

Radvány István, elnök.

A rosznyói egyházmegyei röm. cath. tanítók e hó 26. és 27-én tartják Rosznyón egyleti közgyűlésüket.

Egy korszerű miniszteri rendeletet boesátot ki a val-lás és közoktatásügyi miniszter, melyben meghagyja, hogy mindenütt, hol legalább 30 iparos növendék van, ezek szak-szerű oktatásáról gondoskodni kell oly formán, hogy iparos-

iskolák szervezendők. Megyénk területén a nagyobb városok után Tiszoloz, Csetnek, Tornallya, Sajó-Gömör és Putnok lettek felhiva, hogy iskolát állítsanak. Csetnek — mint halljuk — e kívánalomnak a rendelet vétele előtt eleget tett.

„Szökevény vaskocsi” ezim alatt említve volt lapunkban, hogy Tiszoloz állomásról tolatás közben két kocsi meg-szökött, a lejtőn lefelé rohant és csak Nyusztján alól a 19-ik számu ór tartóztatta fel, miután nagy fákat rakott eléje stb. Erre vonatkozólag azt írják lapunknak, hogy nem a 19-ik számu ór tartóztatta föl a kocsiakat, hanem egy Szabó nevű kalauz vezetése alatt Csaderna mozdonyvezető és Zshuha fűtő mozdonyal küldettek utána. A kalauz ügyességgel, sőt testi épsége veszélyeztetésével fogta el a kocsiakat. A szerencsétlenség lehető elhárítása végett, a mozdony szer-kocsiján foglalt helyet és onnan sikerült neki a 19 és 20-as számu örház közt a kocsiakat a mozdonyhoz akasztani. Nem utolsó látvány volt, mikor a legnagyobb sebességgel a lejtőn rohanó kocsiakat beakasztotta és a szerencsétlenségnek elejét vette.

Király lövészet. A rimaszombati lövész egylet tagjai tegnap és ma tartják az ötödik királylövészetet. — Első időben, kevés résztvevővel vette kezdetét a verseny, de midőn e sorokat írjuk, hatalmasan puffognak a fegyverek s míg egy-egy elhibázott lövés róka farkal tirszteli meg a nem szerencsés ezelőzöt, addig nem egy-két sikerült lövés csoportosítja együvé a versenyzőket. Idő előtti volna az eddigi eredményről következtetést vonni, így tehát csakis a díjakot soroljuk fel, melyek ez alkalommal ki vannak tűzve: a) mely lövésért: 1-ső díj a királlyal 20 frank aranyban, 2-ik díj 10 frank aranyban, 3-ik díj 3 forint, 4-ik díj 2 drb. ezüst frtos, 5-ik díj 1 drb. ezüst frtos; b) köregegyeségekért: 1-ső díj 20 frank aranyban, 2-ik díj 10 frank aranyban, 3-ik díj 4 ezüst tallér, 4-ik díj 3 ezüst frtos tallér, 5-ik díj 2 ezüst frtos tallér, 6-ik díj 5 drb 25 kros, 7-ik díj 1 frtos tallér, 8-ik díj 1 frt, 9-ik egy tréfa-díj disztive.

Az iparos-íjakk nyári mulatsága saját könyvtárak gyarapítására folyó hó 16-án tartatott meg. A mulatság népes egyáltalán nem volt, minek tolytán a tiszta jövedelem csak 5 frtot tesz.

Szerencsés hajtóvadászatot tartottak a rimaszombati lövész-egylet tagjai folyó hó 16-án. Nem annyira a lött vadak száma tette nevezetessé ezt, mint inkább az, hogy egy óriás nagyságu borz is került az elejtett vadak közé, mely állat pedig napról-napra fogy határainkon.

Szerencsés szerencsétlenség. A tiszoloz-feleli állomáson a 12-ik örház közelében két gyermek játszott folyó hó 17-én a pálya-teszten éppen akkor, midőn a reggeli vonatnak erre kellett elrobogni. Az ör több ízben elkergette a meggondolatlanokat, sőt midőn a vonat az örház felé közeledett az örnek neje megis fogta őket. Azonban az egyik gyermek a hatéves Líban Zsuzsanna éppen a vonat megérkezése percében magát az aszszony kezéből kiszakasztotta s hihetőleg a falusi gyermekek rossz szokását akarta utánozni, kik különös vitézségnek tartják, ha a robogó kocsi előtt átfutnak, a robogó vonat előtt át akart szaladni a vaspáján. — Azonban alig ért az ut közepére, a mozdony elkapta s a hamutartó mintegy 4—5 meternyre toltta maga előtt, hol egy, a talpfák között kiásott mélyedésbe esett. — A vonat a vészjelre megállott s az illetékes hivatalnokok siettek a szerencsétlen gyermek felé, kit teljesen széttroncsoltnak gondoltak. — azonban leszámítva, hogy jobb lába eltört, néhány jelentéktelen bőrhorzosólason szabadult meg a biztos haláltól.

„Hervadt lombok” ezim alatt Baráti Sándor költemény-füzetet ad ki, példányonként 1 frt 50 krjával. Szerző a befolyt jövedelem egy részét a hírlapírók nyugdíj-intézetének alapja javára fordítja. Az előfizetési pénzek a kiadó-tulajdonos szerzőnek rokonához Tóth Pál urhoz Budapest, Mária utca 22. szám alá intézendők. A munka ez év szeptember havában hagyja el a sajtót.

CSARNOK.

Napoleon Lili.

(Életröp.)

Írta: Merényi László.

Hogy e zábcékön — régi szokás szerint — kapuk nem diszlettek, azt felesleges mondanom; mert a hatalmas kemény tölgyfa lezékéből, faragványokkal ékített kapu-szárnyak sarkaikból kivette, ott pihentek két felől, egyik a palánkhöz támasztva, másik egy kőszá vihartól földre terítve! E kapuszárny harminez év mulva most is azon a helyen látható, békés nyugalmát harminez év mulva sem háborgatta senki-fia. Én most még e pillanatban is, midőn azokról beszélek, látom a hatalmas kapuszárny rozsdáette sark- és keresztvasait, moh- és gombalepte kibeszélhelten ódon színezetét. — E kapuszárnytól vagy ötven lépésnyi távolban állott az udvar közepén zsuppal fedve s köröskörül zsin-dellyel szegélyezve az ösi ház, tetőzetén egy hatalmas köviröszával. Igaz, hogy a zsup a nap, levegő, vagy nem tudom minek a hatása következtében már megbarnult és hogy be ne esurogjon, itt-ott már új zsuppal volt kitatarozva, az is igaz, hogy a zsindegy már vedlett, moh-lepte, barnás-zöld színű volt; de azért a napvilágot mégis e házban pillantottam meg először! Itt születtem én e szellős, tornáczos, keletre néző, zsupfedelű kedves hajlékban, melynek ablakaiból, — minthogy emelkedett helyre volt építve, — pompás kilátás nyílt a Sajó-völgyre, a távolról kéklő hegyekre.

Íjúságom boldog napjaiban a vidék szemléletébe el-merülve eszembe sem jutott, hogy a hét jegenyefához és a zsuppal fedett barna házhoz harminezöt unoka tart igényt és ha osztályra került volna a dolog, nekem még egy valódi jegenyefa negyedrésze sem jutott volna örökségi illetőségemben.

No de tartozott még a kuriához: egy terjedelmes kert hatszáznyolcvanöt hold föld és egy közbirtokosságilag kezelt erdő 1/40-ed része. Oh azok a haragos erdők sötétzöld levelű cser- és tölgyfái, mily boldog édenemet asra voltak nekem ifju napjaiban! Házunktól egy jó futamod ze vetők kezdetüket az erdők, s benyultak messze-messze a hegyek közé.

A hogy az első ibolya, vagy a gyöngyvirág a tavaszt jelezte, késő őszig folytonosan a természet kebelén lebzseltem, gondatlanul bolyongva kertünk gyümölcsfái és a rétek virányai közt, vagy az erdők árnyas fái alatt. Alig pitymal-lott már talpon valék. És ha tudom tele szittam üde léggel, és ha az aranylő körtvők, mosolygó almák és hamvas

szilvák áldásaival megelégedve, a fák árnya alatt zsebre dugott, vagy hátra dugott kézzel sétáltam: kimondhatlan boldognak éreztem magam.

Mert ha az erdők néma csendjét dallal és füttyel fölverhettem, vagy megeresztett kantárral végig vágattam az erdő puha pázsitján, örömem fokozódott s boldognak éreztem magam.

Es e boldogság, ha arra visszagondolok — oly öntudatlan volt, a természet keblén gyönyörködtem a kellemesben és a lélekemelőben, magában a szépen a nélkül, hogy tudtam volna mi a szép!

Egy kedves álomnak tűnik fel az egész, miből végzetem sivar valóra ébresztett föl. Lég- és aranyvárat építettem, mint minden ifjú ember. Katona, pap, orvos, ügyvéd, író és költő s tudja isten még mi nem akartam lenni — tanulmány és önismeret nélkül. . . És mégis mi lettem. . . Husz éves koromban egy könyv akadt kezembe s az: Napoleon életét tartalmazta. Széles ismeret és gondos tanulmány alapján írta azt egy angol. A könyv címét is megmondanám, ha el nem felejtettem volna; de igaz, címe volt: „Napoleon élete,” — vagy tudom is én már mi! . . . annyi áll, hogy e könyv határozott befolyást gyakorolt életemre, annyiból, a mennyiben magamat Napoleonnak, a nagy Napoleon utódjának képzeltem. Eu is olyan akartam lenni mint ő: egy nagy nemzet dicsősége, csak hogy egy hiányzott nálam, — a katonai lángész! . . .

De miért nem lehettem volna én egy másik „Nagy Napoleon”? — hisz a véletlen és nem véletlen események úgy összerakoztak életünkben: ugyanazon hóban, ugyanazon napon születtem, miért a kereszttségben Napoleon nevet nyertem; a Bonaparte-t nálam Felix helyettesítette; továbbá nekem is volt egy szeretetre méltó jó anyám, ki a szép, jó és igaz eszméit és így a nemes nagyratörésvé magvait hinté én bennem is, — csak hogy nem oly háládos talajba hullott

a jó mag, mint ama nagy embernél! Aztán természetünk is egyenlő volt: öt láb és két hüvelyk s még hozzá ő csak kaplár családból eredt, de én és az enyimek még Ügek idejéből, lefelé napjainkig valóságos hadnagyok valának! En igaz, hogy osztrák miczt viseltem, de azért miczi volt az! Püff neki! . . . Magamban zártam a nagyratörésvé magvait és vágyt eddig senkinek sem mondtam el, csak önöknek, hogy nevensenek egyet is már, hehehe! Önök tehát az elsők, kik azt ajkaimról hallják; mert meg akartam lepni nemzetemet, magát a világot. — És hogy valósággal nem lettem egy második nagy Napoleon, vagy még ennél is nagyobb, — hajlanod vagyok annak tulajdonítani, hogy nem Franciaországban születtem, mert e közt a mi aristokratikus hajlammal bíró nemzetünk közt mégis bajos dolog Napoleonskodni! — Aztán az igazat megvallva, a vágyak és óhajok mellett hiányzott nálam valami: — a katonai képzettség, meg a katonai talentum, majdnem azt mondom ismételve — a katonai lángész!

Es mivel ezek miatt Napoleon nem lehettem, lettem más a harez és háboruk véres embere helyett egy igen engedelmes és békesség szerető házas ember, mert megnősültem, még pedig jogász-koromban.

Hogy ez mint ütött ki, hogy ütött ki: majd elbeszélem s azon kezdem — bizalmas körben, barátok közt levén — hogy nőm — ismétlem — vagyonos nő volt és a mi jegenyefiainkhoz és osztály-illetőségemhez mérve gazdag is. De a gazdagságát gazdag hibákat is kaptam női hozomány fejében, miket — fájdalom, — csak a mézes-mázos hetek elmúltával fedeztem föl, azaz önmaga vezetett rá. Első hibája volt a többek közt: a határtalan nagyravágyás és uralomra-törésvé. Ezekben még engemet is, ki bár napoleonoskodni szerettem volna egykor, jóval felül mult. Mily kibeszélhetlen hadi taktikája, mily felülmulthatlan asszony-praktikája és kiszámító böles előrelá-

tása volt?! — Szerettem volna látni azt a hadvezért, ki e tekintetben őt tulszárnyalta, vagy csak meg is közelítette volna; finom tapintatával, kecses mozdulataival, nyelvserkezete ékes fegyverkezetével küzdve, ütöketet ütöketre nyert meg koczdó házasetünk apró harezában, — miknek természetes kifolyása lön, hogy napról-napra tért vesztettem, papucs alá kerültem és a kalapot csak nőm engedelmeiből, kegyéből viselhettem előttemek, — azt is csak külső látszattól a társadalmi illedék kedvéért.

Es Lili, a kedves Lili, valóságos rabszolga lön egy bájos nő fölynye alatt. Ez történt mint tudhatjátok 1859-ben, a midőn is én még másodéves jogász voltam.

Másodéves jogász és nős-lét; furesán hangzik; de megtörtént biz az! (Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

M. L. Fogadja előre is köszönetünket.
B. Gy. Quid tunc?
K. J. Végtelenül sajnálom, hogy nem találkozhattunk.
V. L. A többi nem tartozik a közönség elé

Felelős szerkesztő: **Bodor István.**

Nyílt tér*)

Egy jó házból való 2—3 gymnasiumi osztályt végzett ifjú alólrott fűszer-, rövidáru- és rőföskereskedésében

tanulóul

azonnal felvétetik. — Értekezhetni a feltételek iránt ugyanott. Rimaszombat, 1883. szept. 21.

Birnstingel Emil.

*) Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Magan-hirdetések.

Alólrott tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy az őszi évadra a legújabb divatu kelmékkal gazdagon felszereltem

férfi-szabó üzletemet.

Ennélfogva felhívom mindazok figyelmét, kik jó kelméből, divatszerű öltözöket óhajtanak jutányos áron, szerencsésültesnek megrendeléseikkel. — Ugyanott mindenféle **kész férfi- és gyermekruha** is kapható. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. Rimaszombat, 1883. augusztus 26.

4—* **MAJOROSY RUDOLF**, férfi-ruha készítő.

Arverési hirdetmény.

^{3241/1883.} — Rimaszombti kir. tszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy **Rácz Pálné** végrehajthatónak **Rácz István, Ferencz és Balázs** végrehajtást szenvedők elleni 67 frt 93 kr tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombti kir. tszék területén levő Harmacz községben fekvő, a har-marci 29. sz. tkvbe foglalt ^{3/8}, urbéri telekből Rácz Istvánt, Ferenczet és Balázst illető ^{3/4}részére az árverést 1640 frt-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1883. évi november 9-én d. e. 10 órakor Harmaczon a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 164 frtot készpénzben a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Kir, tszék, mint tkvi hatóság Rimaszombat, 1883. július 7-én.

Fornét, kir. tszéki elnök.

Tanulóul felvétetik

egy 2—3 gymnasiumi osztályt végzett, tisztességes szülőktől származott ifjú alólrott

vaskereskedésében.

A feltételek iránt értekezhetni bármikor ugyanott. R.-szombat, 1883. szept. 15.

Stolez Márton.

Gyakornok

felvétetik a Rimamurány-Salgó-Tarjáni vasmű-részvény-társaság főszámvevőségéhez 1 frt 25 kr napi díj és szabad lakás mellett.

Megkivántatik kitünő sikerrel letett érettségi vizsga és teljes jártasság a magyar és német nyelvben.

Kérvények f. évi szeptember 30-ig a fent czimzett társaság műszaki vezérigazgatóságához Ózdra intézendők. 3—3

Arverési hirdetmény.

A nagyrőcei kir. jbizóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi hogy a **nagyrőcei takarékpénztár** végrehajthatónak **Szimonides Márton** végrehajtást szenvedők elleni 42frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő M. Hosszurét község határában fekvő m. hosszuréti 61. és 82. sz. tkvben Szimonides tulajdonául felvett ingatlanra az árverést 509 frt 50 krban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1883-ik évi október hó 9-ik napján d. e. 10 órakor M. Hosszuréten illetőleg a bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 50 frt 95 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagyrőcén 1883. évi április hó 6-án; a nagyrőcei kir. Járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság. **Molitorisz**, kir. Járásbíró.

Arverési hirdetmény.

658. sz. — Ispánmezei uradalmi közbirtokosság tulajdonához tartozó korcsmáltatási jog 1884. évi január hó 1-től 1886. év december hó 31-ig terjedő három évre, **folyó évi szeptember hó 28-án d. e. 10 órakor** Ispánmező községben a község házában nyilvános árverés útján **haszonbérbe** fog adatni. — Az árverési feltételek alólrott nál megtekinthetők.

Ispánmező, 1883. év szeptember hó 6-án.

3—3

Vlacho János,
kjegyző, mint megbizott.

Férfi ruhatár. GÖMÖRI EDE. Férfi ruhatár.

A nagyérdemű férfiközönségnek.

Az őszi és téli idény közeledtével bátorodom a t. cz. vevőknek legjobb hírnévnek örvendő szabóüzletemet, melyet brünni, reichenbergi és francia gyapjuszövetekkel dusan felszereltem — „ajánlani.”

Hogy minden e téreni versenynek elejét vehessem, az árakat tetemesen leszállítottam, — azért a nagyérdemű férfiközönség érdeke is megkivánja, hogy szükségleteiket most megrendelni sziveskedjenek, melyeknek leggon- dosabb kiszolgáltatásáról kezeskedem, ugy az anyag jóságá mint a ruhadarabok szabását illetőleg.

Magamat kegyes pártfogásukba ajánlva s számos megrendelésért esedezve, vagyok Rimaszombatban, 1883. szept. 22.

teljes tisztelettel

Gömöri Ede, férfiruha készítő.

(Vidékre mintákkal készséggel szolgálók.)